

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

Juledag – 25. desember 2012

Prekentekest: Joh 1,1-14

Lesetekst I: Ordsp 8,1-2.22-31

Lesetekst II: Hebr 1,1-6

Julefest i nåde og sannhet

Den store festdagen

Juledag er en av de to største høytidsdagene vi har. Dagen er i følge tradisjonen Jesu fødselsdag. Ingen vet når Jesus ble født, men at han ble født, og hvor han ble født, bekrefter historikere. Hvorvidt han også er Messias og Guds Sønn, kan derimot ikke bevises, da handler det om tro. Vi feirer mest på julaften, men egentlig er det dagen i dag som er selve dagen. At vi starter feiringen julaften, passer forøvrig i forhold til den jødiske tradisjonen, hvor et nytt døgn starter når sola går ned, jamfør skapelsesberetningen i 1 Mos: ”Og det ble kveld, og det ble morgen, første dag.”

I dag feirer vi at Gud selv ble menneske, slik vi også hører om i dagens tekst. Det er ikke småtter! Men det er ikke ”bare” det vi feirer. Vi feirer også at verdens største redningsaksjon ble satt i gang av Gud selv, for å frelse hele menneskeheten.

Frelsen fra jødene

Johannes-evangeliet er også kalt det fjerde evangelium og det mest åndelige av de fire evangeliene. Joh skiller seg ut fra de tre andre evangeliene på flere måter, først og fremst fordi de tre andre har mange fellestrekk som tyder på at de har felles kilde. Johannes-evangeliet ble skrevet senest, og er ikke minst opptatt av å få frem dybdene i budskapet og de jødiske røttene, for som Joh skriver i kap 4,22: ”...frelsen kommer fra jødene.” Den jødiske symbolbruken, og linken til flere av de jødiske høytidene, kommer tydelig frem i Joh-evangeliet.

Mektig start

Den jødiske linken kommer også tydelig frem i starten av Joh-evangeliet. Det starter på mektig vis, og på samme måte som Bibelens første bok, 1 Mosebok, som også er starten på jødernes torah: ”I begynnelsen...” ”Ordet” som Joh forteller om, er Messias, Guds sønn, som ble menneske. Han ble menneske, men var fortsatt også Gud. Bare slik kunne Gud frelse en fortapt verden. I dagens tekst kommer det også tydelig frem at Guds Sønn var med fra starten, da jorda ble skapt, ja han var som Gud med **før** starten. Alt er blitt til ved ham, som også har steget ned på vår jord som et lite spedbarn. Mektig!

Gjennom at Gud selv ble menneske og tok bolig iblant oss, begynte Guds plan å åpenbare seg for menneskene. Guds Sønn ble sendt til vår jord for å lyse opp mørket og redde oss. I den nye oversettelsen står det i v 5: "Lyset skinner i mørket, og mørket har ikke overvunnet det." I 78/85-oversettelsen slutter verset med; "men mørket tok ikke imot det." Jeg synes den nye oversettelsen får frem på en flott måte at dette lyset kan ikke mørket slukke, samme hvor stort mørket er. Det fortsetter å skinne og vise vei til Messias.

Guds frelsesplan for hele verden

Johannes erkjenner i vers 11 at Gud kom til sitt eget folk, men at de ikke ville ta imot ham. Så fortsetter han med å tydeliggjøre at alle som tok imot ham, uansett hvem, fikk rett til å kalles Guds barn, enten en er jøde eller hedning. På den måten åpenbarer Johannes fra starten av evangeliet også Guds frelsesplan for hele verden. De som tar imot, får se hans herlighet, som er full av nåde og sannhet (v 14).

En juledag for noen år siden, da jeg satt i kirken og hørte teksten, gikk det plutselig opp for meg at dette er virkelig stort og så utrolig annerledes fra verden for øvrig. I verden er sannheten som regel hard og uten nåde. Et godt eksempel er alle avsløringene om enkeltpersoner i politikk og samfunnsliv som til stadig dukker opp i mediene med tabloide overskrifter. Det er ikke mye nåde i følge med disse avsløringene, og noen ganger er det kanskje ikke den hele og fulle sannhet heller.

Vi mennesker er dårlige på å kombinere nåde og sannhet. Sannheten følges som regel av fordømmelse, og krav om straff, når det er noen lovbrudd som har kommet for en dag. Hvor befriende det er å tenke på at uansett hva jeg har gjort galt, møter Gud meg med nåde og tilgivelse, så lenge sannheten blir erkjent. Og fordi jeg blir møtt med nåde og barmhjertighet, blir det lettere å erkjenne den hele og fulle sannhet. Ikke rart synderne flokket seg rundt Jesus da han gikk omkring i Israel for 2000 år siden. Snakk om stor julegave!

Kjærligheten seirer

Første juledag er i følge norsk folketro den viktigste merkedagen for vær, avling, fiske, kjærlighet, liv og død. I følge kristen tro kan vi i hvert fall være enig i de tre siste: kjærlighet, liv og død. Det var Gud selv som ble 100 % menneske da Jesus ble født i Betlehem. Guds store kjærlighet ble manifestert på jorden, og på grunn av det kan vi som er Jesu etterfølgere, gå fra død til liv. På den berømmelige muren i Jesu fødeby, Betlehem, står det blant annet: "Love wins" (Kjærligheten seirer.) Det tror jeg på, og da ikke en hvilken som helst kjærlighet, men Guds kjærlighet. "Juledag klår gir godt år", heter det i et gammelt rim. Juledagen, klar eller ei, gir ikke bare et godt år, men også et evig liv til den som tar imot julens største gave, som lyser for hvert menneske med all sin herlighet.

Gledelig jul, full av nåde og sannhet!

Karin Riska

Linjeleder på World Wide Walk ved Bibelskolen i Grimstad (Normisjon). Tidligere prosjektleder i Det Palestinske Bibelselskapet og stedlig representant for Frikirken i Israel/Det palestinske området. Nært samarbeid med Israelsmisjonen gjennom Bridgebuilders-prosjektet.

karin.riska@normisjon.no